

pas la pas prin teatre

Rătăcirea printre detalii

AR FI FOST O MARE IUBIRE
de Ion Băleşu ● Teatrul Giuleşti
● Regia : Tudor Mărăscu ● Distribuţia : Olga Bucătaru şi Mihail Stan.

Mai mult bine intenţionată decît inspi-rată montarea, la Teatrul Giuleşti, a pie-sei lui Ion Băleşu, **Ar fi fost o mare iu-bire**. Versiunea scenică pare a pleca de la ideea că viaţa care ne înconjoară e plină de mici (mici?) drame ca aceea conturată de textul dramatic, dar pe care — poate tocmai pentru că ne sînt prea la îndemînă, — nu le observăm. Ideea, justificată, se traduce prin construirea u-nei imagini bazate pe observaţie de de-taliu : a gesturilor, a atitudinilor, a ticu-

Cite o singură imagine scenică pentru Femeia (Olga Bucătaru) şi Bărbatul (Mihail Stan)

rilor de comportament ş.a.m.d. Detaliile acestea, chiar dacă exacte, nu-şi cîştigă însă relevanţă, semnificaţie autentică, rămîind ceea ce sînt simple detalii. Ca să nu mai vorbim de faptul că ne îndeamnă să fim circotaşi şi să remarcăm că eroii nu intră în cameră numai pe uşă, ci şi ...prin perete (imaginar, desigur, dar la atîta observaţie a amănuntului concret, orice nu se aşază perfect pe „fe-lia de viaţă“ distonează).

A mai intenţionat regia, înţelegem — şi, de asemenea, e justificat — să realizeze un spectacol „de actori“. Şi aici, însă, lucrurile merg pînă la jumătate. Identita-tea pe care o conferă Olga Bucătaru şi Mi-hail Stan personajelor încredinţate repre-zintă o imagine posibilă dar... una. Una singură, de la început pînă la sfîrşit. Femeia — fiinţă modestă ce ascunde mari rezerve, neapreciate, de sensibili-tate, confruntată cu un moment de imen-să durere, suportată cu discreţie : Bărbat-ul — burlac cu gesturi stîngace dar gîn-duri şi sentimente înaripate. În text, eroii trăiesc o experienţă deosebită dar scen-ic nimic nu se pierde, nimic nu se cîştigă (dar nici nu se transformă, cum stiam noi de la şcoală).

Din nou, multe detalii, repetarea ace-lo-raşi gesturi (sacoşele, ochelarii etc.) dar şi ratarea, prin insistenţă exagerată, a unor soluţii bune. Un posibil exemplu : Femeia, cu o ceaşcă de cafea în mînă, nu realizează că bratul întins de bărbat re-prezintă o invitaţie la dans şi, gospodină cu reflexe bine întipărite, văzînd o mînă îndreptată spre ea, cedează, cu promp-titudine, ceasca. Exact ca observaţie, bine găsit ca soluţie scenică dar stăruinţa asupra momentului îi anulează calităţile. E doar un exemplu, dintre multele, foar-te multele la îndemînă.

Cristina DUMITRESCU

Experiment şi eroare

ARCA BUNEI SPERANŢE de I.D. Sirbu ● Teatrul Naţional din Craiova ● Regia : Aureliu Manea ● Cu : Ion Colan, Smaragda Olteanu, Remus Mărgineanu, Valeriu Dogaru, Valentin Mihail, Mirela Cloabă, Theodor Marinescu.

Nu ştim dacă autorul montării în pre-mieră absolută a piesei **Arca bunei spe-ranţe** citise, în 1970, celebrul studiu al lui J. L. Styan „Comedia neagră. Evolu-ţia comediei tragice moderne“ (apărut, de altfel, în 1962) ; tot astfel, comenta-

riile criticilor de teatru polonezi, prilejuite de prezentarea spectacolului pe scena teatrului Powszechny din Lodz, puternic impresionat atât de vădită actualitate a temei cât și de forța și noblețea mesajului umanist, sint departe de a ne permite să deducem că înscenarea poloneză ar fi „exaltat” cu precădere aspectul sumbru al „comediei umane”, lăsându-se în vreun fel copleșită de „nesfârșita disperare” a strigătului final al Arei.

Cu siguranță însă că realizatorul recentei premiere a Naționalului craiovean, mai puțin „norocos” decât predecesorii săi, s-a lăsat tentat mai curînd de latura crud-ironică a acestui joc de-a viața și de-a moartea, încercînd să impace exigențele unui discurs filosofic centrat pe ființa umană, locul, rostul și soarta ei în univers (pe cit de seducător în formă, pe atât de complex în substanță), cu cele ale unui spectacol teatral definit drept un „ritual tragi-comic”, în cadrul căruia urma să se realizeze suprema sinteză între propunerile textului dramatic, întruparea lor actoricească marcată de o maximă „intensitate a trăirii” și un cadru scenografic cu valoare și rol simbolic.

Noul Tezeu — Aureliu Manea — se va lansa însă în această aventură a redescoperirii tărîmului mult visat al bunei înțelegeri, armoniei și iubirii, fără să țină în mîni adevăratul fir al Ariadnei. Ghemul pe care-l va desfășura îl va apropia și-l va îndepărta succesiv de țelul sperat, semînd mai curînd cu un nod — gordian ?! — al contradicțiilor. Sugestia arcei devenită piramidă — simbol al veșniciei, navigînd spre soarele neștinsei speranțe, al aspirației către realizarea sintezei și armoniei ce va să guverneze existența umană, lina ei înaintare prin apele întunecate ale cerului înstelat fiind, pe de o parte, susținută de un fundal sonor ce ne amintește că odiseea spațială a mileniului doi este, în primul rînd una a reafirmării omeneșului, iar pe de alta, contrazisă de rostirea deliberat retorică (cînd nu este plată, ironică sau patetic-înălăcrimată) a replicilor. „Valsul clasic” printr-un „vis albastru” se transformă aom într-un ridicol balet mecanic al cărui protagoniști sint mai aproape de condiția celor doi descoperitori ai „luminilor paradisului” (în fapt, așa cum îi numește însuși autorul, niște „apostoli ai apocalipsului” nuclear) — Stih și Rop, eroii dramei omonime scrise de Dumitru Radu Popescu tot în 1967, decît de aceea de „salvatori ai sufletului omeneșc”

Să fi fost oare sugestia numelui Ham (în fond, o variantă lipsită de personalitate a lui Sem) — devenit, în viziunea unui Beckett, esența însăși a deriziumii, a

Arca bunei speranțe de I.D. Sirbu în spectacolul craiovean: o contra-utopie a „sfîrșitului de partidă”

„risului pur” care-și bate joc de nefericire — mai puternică decît aceea a cuplului Ara-Iafet, cel sortit să „refacă armonia lumii” ?

Și dacă ar fi așa, „vina” nu este atît a interpreților cît, după cum se pare, a celui care, fascinat de Minotaur, a lăsat să-i scape din mîini firul călăuzitor al Ariadnei prezentîndu-ne, în locul unei utopii de sfîrșit de mileniu, o „contra-utopie” (caracterizarea aparține chiar regizorului) a „sfîrșitului de partidă”.

Eva CATRINESCU

În lumea surîsurilor

ORICE NAȘ ÎȘI ARE NAȘA de I.D. Șerban ● Teatrul Dramatic din Constanța ● Regia: Andrei Mihalache ● Cu Liviu Manolache, Nina Udrescu, Cătălina Bircă.

Comedia de divertisment a lui I. D. Șerban a fost montată și de Teatrul dramatic Constanța pe scena teatrului în aer liber de la Mamaia. La reprezentația pe care am văzut-o erau prezenți peste 1000 de spectatori! Spectacolul — plăcut, blînd, calm, cu o vervă temperată și fără nici o altă pretenție decît aceea de a oferi unor actori prilejul etalării mește-